

An Roinn Iompair
Department of Transport

Breosláí In-athnuaite don Bheartas Iompair Comhairliúchán 2022

Tuarascáil Achomair

Cúlra agus Réamhrá

Leagtar amach sa Bheartas um Breoslaí In-athnuaite don Iompar 2021-2023 an bealach chun breoslaí in-athnuaite a sholáthar agus a úsáid in iompar chun laghdú suntasach astaíochtaí CO₂ a sheachadadh go dtí 2030. Is comhpháirt lárnach í laistigh de Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann don earnáil iompair chomh maith le gnéithe iompair den Treoir um Fhuinneamh In-athnuaite (RED II) a chur i bhfeidhm agus breithniú a dhéanamh ar oiriúnacht an AE do 55 togra.

Tá tograí sa Bheartas faoi 19 gceannteideal a léiríonn treo na huailmhéine do bhreoslaí in-athnuaite in iompar go dtí 2030, rud a éascaíonn tionscal agus páirtithe leasmhara i bpleanáil amach anseo maidir le comhlíonadh. Áirítear sa Bheartas freisin tiomantas chun tabhairt faoi chomhairliúchán chun tuairimí a lorg maidir le cur i bhfeidhm agus treo amach anseo.

Mar chuid de chomhairliúchán 2022 maidir leis an mBeartas, réachtáladh roinnt ceardlanna páirtithe leasmhara agus seimineár gréasáin i mí an Mhárta agus i mí Aibreáin.

Sheol an Roinn Iompair glao ar aighneachtaí scríofa i rith mhí na Bealtaine. Fuarthas sé aighneacht is tríocha ó réimse páirtithe leasmhara, lena n-áirítear soláthraithe breosla iontaise agus fuinnimh in-athnuaite, comhlachtaí stáit agus cuideachtaí iompair. Tá na haighneachtaí scríofa ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne Iompair.

Bhí an comhairliúchán scríofa struchtúrtha timpeall ar cheithre phríomhthéama, mar seo a leanas:

Téama 1: Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide – spriocanna uailmhianacha a bhaint amach, C1-C7

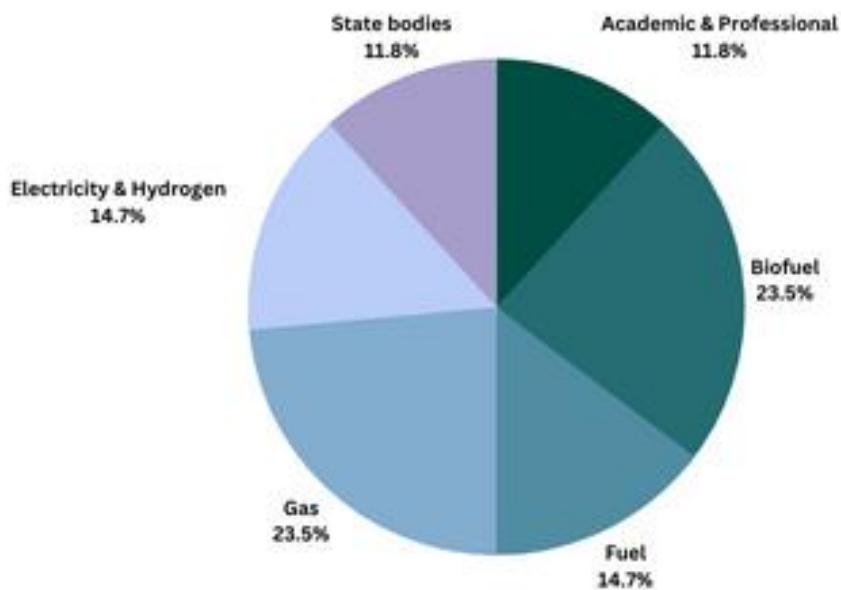
Téama 2: Cur Chuige an AE – teorainneacha a shocrú agus inbhuanaitheacht a chosaint, C8-C14

Téama 3: Díriú ar bhreoslaí in-athnuaite amach anseo, C15-C20

Téama 4: Riarachán an oibleagáid bithbhreosla a ailíniú leis an mbeartas ar bhreoslaí in-athnuaite, C21-C26

Tá achoimre sa tuarascáil seo ar na freagraí ón gcomhairliúchán scríofa faoi gach ceann de na ceithre théama comhairliúcháin, chomh maith le freagra na Roinne faoi gach rannóg théamach ag breithniú na n-aighneachtaí scríofa agus gach ionchur beartais agus páirtithe leasmhara eile sa phróiseas comhairliúcháin in 2022.

Renewable Fuel for Transport Policy - Consultation 2022: % Respondents by Category

Téama 1: Plean Gníomhaíochta don Aeráid – spriocanna uailmhianacha a bhaint amach

C1 An chonair bhliantúil táscach atá beartaithe den ráta oibleagáide bithbhreosla go dtí 2030, agus an muirear ceannaigh comhfhreagrach.

Bhí réimse tuairimí ag páirtithe leasmhara (21) maidir le conair tháscach bhliantúil an ráta oibleagáide agus ar an muirear ceannaigh amach. Bhí comhdhearcadh leathan ann ar mhaithe leis na conairí atá leagtha amach go soiléir don méadú ar an ráta oibleagáide bithbhreosla atá leagtha amach sa pholasaí agus sa táille cheannaigh ghaolmhar. Chomh maith leis sin, an tairbhe a bhaineann le cinnteacht beartais agus rialála mar mhodh chun tacaíocht a léiriú d'fhorbairt leanúnach breoslaí iompair in-athnuaite agus ag tabhairt faoi deara na dúshlán a bhaineann leis seo a bhaint amach.

Rinne go leor freagraí ar sholáthraí breosla (6) trácht ar an méadú ar an ráta oibleagáide beartaithe go dtí 2030, ar cheart iad a mheas de réir infhaighteacht agus soláthar bithbhreoslaí agus dul chun cinn teicneolaíochta thionscal na mbithbhreoslaí; agus, gur chóir conair fhéideartha mhéadaithe sa táille ceannaigh amach anseo a choinneáil faoi athbhreithniú.

I measc na dtáirgeoirí bithbhreosla (6) a d'fhreagair bhí tuairim chomhroinnte go raibh scóip ann d'uailmhian leanúnach ann, an méadú oibleagáide cumaisc atá leagtha amach sa ráiteas beartais, úsáid bunábhair chun an méadú ar an oibleagáid a bhaint amach, agus ar leibhéal an mhuirir cheannaigh chun tacú leis an méadú oibleagáide.

Thug go leor freagraí páirtithe leasmhara faoi deara go bhfuil an sprioc don oibleagáid chumaisc faoi 2030 go héifeachtach os cionn an ráta atá leagtha amach san AE Oiriúnach do 55 togra le haghaidh laghdú 13% ar dhéine gháis cheaptha teasa breoslaí iompair faoi 2030.

C2 Agus tagairt á déanamh d'uailmhian eorpach méadaithe faoin oiriúnach do 55 togra nó bearta breise faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide, an poitéinseal do spriocanna náisiúnta níos airde fós do 2030, mar shampla, chun tacú le sprioc cumaisc nó bithdhíosal/HVO de B25 nó B30, nó rogha chun cumasc E85 a sholáthar faoi 2030.

Mheas páirtithe leasmhara (8) gur cheart díriú ar spriocanna reatha a bhaint amach i bhfianaise a gcineál uailmhianach agus dúshlánach, lena n-áirítear cumasc E10/B20 a bhaint amach, sula measann Éire leibhéal níos mó uailmhéine a ghlacadh. Chuir roinnt táirgeoirí bithbhreosla an dearcadh seo in iúl chomh maith le soláthraithe breosla.

Léirigh líon chomh mór céanna freagraí (7), táirgeoirí breosla in-athnuaite agus grúpaí ionadaíochta den chuid is mó, tuairimí a bhaineann leis an ngá le leibhéal níos airde uailmhéine chun tacú le breoslaí iompair in-athnuaite, lena n-áirítear breoslaí in-athnuaite a úsáid.

I measc na ndúshlán a bhain le spriocanna bithbhreosla níos airde, a léiríodh sna freagraí, bhí slándáil agus infhaighteacht an tsoláthair bhithbhreosla chun spriocanna cumaisc reatha a chomhlíonadh, na teorainneacha ar sholáthar bithbhreoslaí ó ola chócaireachta agus saillte ainmhithe dramhaíola a úsáidtear, agus tionchar an bharrchaipín (m.sh., chun bitheatánól a chumasc i bpeitreal ag leibhéal suas le E85).

I measc na mbeart a breithníodh i roinnt freagraí mar thacú le spriocanna breosla in-athnuaite a bhaint amach, baineadh úsáid as creidmheasanna/teastais iomadúla chun soláthairtí breosla in-athnuaite áirithe a dhreasú – lena n-áirítear HVO, leictreachas in-athnuaite agus hidrigin, beartas, agus tacaíochtaí airgeadais, aistriú chuig breoslaí malartacha ar fud na modhanna iompair, agus spriocanna náisiúnta níos airde maidir le haistriú módúil chuig ardtheicneolaíochtaí breosla agus feithiclí, agus soghluaisteacht inbhuanaithe a chur i bhfeidhm.

R3 Na dúshlán agus na deiseanna a chuireann na spriocanna uaimhianacha seo i láthair – ag tagairt do bhaint amach, breithnithe teicniúla cur chun feidhme, agus infhaighteacht an tsoláthair inbhuanaithe cibé acu a allmhairítear nó nach bhfuil siad dúchasach.

Chonaic formhór na bpáirtithe leasmhara (22) an oibleagáid chumaisc a mhéadú chun deiseanna agus dúshlán araon a tháirgeadh.

Rinneadh tagairt d'úsáid bithbhreoslaí chun iompar agus innealra neamhbhóthair ar nós trucaílí forclift a dhícharbónú i roinnt freagraí (7).

I measc na ndúshlán a d'aithin freagróirí (12) bhí bithbhreoslaí agus bunábhair inbhuanaithe ar fáil chun na spriocanna agus na riachtanais breosla in-athnuaite atá leagtha amach sa Bheartas agus sa Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide a bhaint amach. Is acmhainn theoranta iad bithbhreoslaí agus tá éileamh níos mó ar bhithbhreoslaí ag cruthú iomaíochta go hidirnáisiúnta do bhunábhair bhithbhreosla agus d'infhaighteacht tionchair, go háirithe HVO. Léiríodh slándáil an tsoláthair mar ábhar imní freisin, mar a bhí ag ardú costas bithbhreoslaí.

Mhol roinnt freagróirí rátaí cumaisc níos airde d'eatánól agus bithdhíosail / FAME, chomh maith le soláthar méadaithe HVO, ag lua rátaí cumaisc níos airde i dtíortha Eorpacha eile - an Ríocht Aontaithe agus SAM. Thug daoine eile rabhadh maidir leis an dúshlán teicniúil maidir le feidhmíocht innill agus cothabháil a bhaineann le cumaisc níos airde de bhithdhíosail/FAME. Léiríodh comhoiriúnacht le feithiclí níos sine, tionchar ar chostas breosla, agus costais chothabhála feithiclí a d'fhéadfadh a bheith á gcur ar aghaidh chuig tomhaltóirí, mar ábhair imní freisin.

Chonaic roinnt freagróirí (6) an deis chun gás ísealcharbóin nó gás in-athnuaite agus bithbhreoslaí a tháirgeadh go dúchasach, lena n-áirítear bithbhreoslaí ó bhunábhair nach bhfuil san áireamh ar liosta an AE (Catagóir 3 geir), ag tabhairt faoi deara rátaí bailithe níos airde le haghaidh geir, a úsáidtear ola chócaireachta agus dramhaíl slabhra bia i dtíortha eile san Eoraip.

C4 Breithniú ar bhreoslaí eile, amhail gásailín, a d'fhéadfadh cabhrú leis na spriocanna uailmhianacha maidir le hiompar dícharbónaithe a bhaint amach dá n-áireofaí iad laistigh den oibleagáid chumaisc bhithbhreosla.

Bhí líon maith freagraí (17) ar an gceist seo i bhfabhar an oibleagáid bithbhreosla a leathnú trí bhreoslaí níos éagsúla a áireamh laistigh dá raon feidhme - lena n-áirítear Gásailín Saor ó Sulfar (SFGO)¹ a úsáidtear le haghaidh innealra soghluaiste neamhbhóthair (NRMM)², bithmheatán agus gás nádúrtha in-athnuaite agus bithLNG agus rDME³.

As an iliomad freagraí sin (8) a thacaigh le síneadh na hoibleagáide bithbhreoslaí chun Gásoil Saor ó Sulfar (SFGO) a úsáidtear le haghaidh innealra soghluaiste neamhbhóthair (NRMM) a áireamh - ag tabhairt faoi deara go n-áirítear SFGO in Oibleagáid Breosla Iompair In-athnuaite na Ríochta Aontaithe.

Thug cúpla freagróir (4) suntas don fhéidearthacht a bhaineann le bithmheatán a tháirgtear ó dhramhaíl⁴ mar bhreosla iompair chun tacú le díleá anaeróbach a fhorbairt in Éirinn le haghaidh iompair agus in earnálacha eile den gheilleagar. Mar sin féin, ag tabhairt faoi deara freisin na costais fhéideartha a bhaineann leis seo agus an gá le tacaíochtaí.

Mhol cúpla freagra (3) bithLNG agus rDME mar bhreosla malartach ísealcharbóin, ar féidir leo iarratais a bheith acu in innealra soghluaiste neamh-bhóthair (mar thitim i mbreosla) agus i dtionscal, téamh baile, agus fearais chócaireachta.

C5 Go sonrach, maidir le sainordú dlíthiúil chun E10 a chur chun feidhme, faoi réir ionstraim dlí chuí a bheith socraithe ag an Rialtas, breithnithe teicniúla maidir le cur chun feidhme, mar shampla, am luaidhe agus ailíniú le hathrú séasúrach soláthairtí peitрил, i.e., a d'fhéadfadh a bheith i Meán Fómhair 2022 nó i mí na Bealtaine 2023, nó i bpríomh-bhreithnithe eile.

Thacaigh líon maith freagraí (12) leis an aistriú go dtí E10 mar an grád caighdeánach do pheitreal. Dúirt soláthraithe breosla go raibh gá leis an aistriú go dtí E10 a éigeantach chun aistriú tionscail a

¹ Gásoil sulfair íochtarach

² Sainmhíniú an Coimisiúin Eorpach innealra soghluaiste neamhbhóthair mar innealra lena n-áirítear réimse leathan innealra, a úsáidtear den bhóthar de ghnáth ar go leor bealaí lena n-áirítear gairdín beag agus trealamh ríomhaire boise, innealra tógála, innealra talmhaíochta agus feirme, agus carranna iarnróid, innill ghluaise, agus soithí uiscebhealaí intíre.

Foinse: https://ec.europa.eu/growth/sectors/automotive-industry/environmental-protection/non-road-mobile-machinery_en

³ Éitear démheite a tháirgtear as bunábhar carbóin in-athnuaite nó athchúrsáilte

⁴ Ag baint úsáide as RED II Iarscríbhinn IX Cuid A bunábhair

chinntiú le chéile, ag aithint an gá le cinnteacht luath maidir le hamanna luaidhe, reachtaíocht, dúshláin infreastruchtúir, agus cumarsáid le custaiméirí.

Tacaíonn freagraí tionscail bithbhreoslaí (6) freisin leis an aistriú go E10, ag tabhairt faoi deara an gá le lipéadú E10 ag caidéal pheitрил.

Maidir leis an dáta forfheidhmithe, thug freagra soláthróir breosla amháin suntas do rún na Ríochta Aontaithe reachtaíocht a rith do E10 i dTuaisceart Éireann i mí na Samhna 2022, rud a thugann le tuiscint go bhfuil Éire ag teacht leis sin. Rinne dhá aighneacht eile trácht ar dháta forfheidhmithe is fearr, agus b'fhearr le ceann amháin tosach feidhme Mheán Fómhair 2022, agus ceann eile arbh fhearr leo Bealtaine 2023 dóthain ama a cheadú d'fheasacht tomhaltóirí.

R6 Ag smaoineamh ar an dreasacht laistigh den ráta méadaithe oibleagáide bithbhreoslaí, do thuairim ar an tacaíocht do HVO trí chreidmheasanna iolracha faoin scéim in 2023 agus ina dhiaidh sin.

Roinneadh tuairim maidir le tacú le HVO trí chreidmheasanna iomadúla idir freagróirí ar an gceist seo. As na haighneachtaí a fuarthas (15), bhí na huimhreacha comhionanna i bhfabhar nó i gcoinne ilchreidmheasanna a chur i bhfeidhm ar HVO, le freagróir amháin (comhlacht ionadaíoch soláthraithe breosla) ag soláthar achoimre ar thuairimí chomh measctha céanna a chomhaltáí.

Chuir roinnt soláthraithe breosla (3) fáilte roimh an togra mar bhealach chun tacaíocht a chur ar fáil don tionscal, agus cúpla duine eile (2) mar bhealach chun úsáid breoslaí in-athnuaite a dhreasú ar fud an iompair.

I measc soláthraithe bithbhreoslaí, bhí tuairim ann go gcuirfí creidmheasanna iomadúla in áirithe do bhreoslaí forbartha úrscéalta le bunábhair inscálaithe, bunaithe ar imní go n-úsáidtear na bunábhair dramhaíola céanna a úsáidtear chun HVO a tháirgeadh freisin chun FAME / bithdhíosail / UCOME a tháirgeadh, agus tá na hacmhainní seo teoranta. Chomh maith leis sin, go dtabharfaí tacaíochtaí iomadúla creidmheasa do tháirgeadh dúchasach breoslaí in-athnuaite amhail hidrigin ghlas agus bithmheatán.

Bhí roinnt tacaíochta i bhfreagraí (2) do bhalla cumaisc méadaithe B10 le cur i bhfeidhm in Éirinn le haghaidh soláthar bithdhíosail.

C7 Cuimsiú leictreachais in-athnuaite faoin oibleagáid, conas is féidir é seo a bhaint amach go praiticiúil agus an t-am ceannais cuí le cur i bhfeidhm in 2023 nó níos déanaí.

Fuarthas líon suntasach freagraí (12) a thacaigh le leictreachas in-athnuaite a áireamh faoin oibleagáid.

Mar sin féin, thagair cúpla freagra do riachtanas dul i gcomhairle tuilleadh maidir le conas a d'fhéadfaí é seo a riaradh go praiticiúil:

- breithniú a dhéanamh ar cé a bheadh incháilithe le haghaidh creidmheasanna⁵, úinéirí/oibreoirí an bhonneagair athluchtúcháin seachas soláthraithe leictreachais.
- chun a chinntiú go mbeadh cruthúnas ag teastáil lena chur san áireamh laistigh den oibleagáid is ó fhoinsí in-athnuaite é, agus go mbeadh sé faoi réir rialacha soiléire.
- breithniú a dhéanamh ar na himpleachtaí a bhaineann le leictreachas in-athnuaite féinghinte nó stóráilte.
- an méid tacaíochta infheistíochta iarmhartach a bheadh aige seo chun beartas, pleanáil, naisc eangaí agus imscaradh in-athnuaite a chur chun cinn.
- conas a d'fhéadfaí leictreachas in-athnuaite in iompar a chomhaireamh ar leithligh chuig scéimeanna nó tacaíochtaí eile chun a chinntiú nach dtugtar cuntas ar a úsáid ach uair amháin.
- conas a d'fhéadfadh leictreachas in-athnuaite faoin oibleagáid laghdú déine CO₂ a chomhlíonadh de réir riachtanais na Treorach um Cháilíocht Breosla.
- ar cheart tacú le húsáid fuinnimh in-athnuaite in iompar faoi scéim ar leith, seachas laistigh den oibleagáid.

⁵ Treoir um Cháilíocht Breosla Creidmheasanna laghdaithe GHG

Téama 1: Plean Gníomhaíochta don Aeráid – spriocanna uailmhianacha a bhaint amach

Freagra na Roinne Iompair

Is léir ó na freagraí comhairliúcháin go bhfuil imní ar pháirtithe leasmhara go bhfaigheann an polasaí ar bhreoslaí in-athnuaite an chothromaíocht i gceart. Próiseas leanúnach pléite a bheidh i measúnú a dhéanamh ar an leibhéal ceart uailmhéine a bhaineann le breoslaí iompair in-athnuaite agus breithniú á dhéanamh ar bhreithnithe níos leithne san earnáil iompair faoi Phlean Gníomhaíochta Aeráide an Rialtais.

Cé go measann freagróirí go bhfuil spriocanna cumaisc bithbhreoslaí na hÉireann faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide níos airde ná spriocanna an AE go dtí 2030, déanann na riachtanais Eorpacha agus na teorainneacha ar bhithbhreoslaí ó bhunábhair áirithe na spriocanna sin a bhaint amach dúshlánach.

Cinntíonn trasuíomh na Treorach um Fhuinneamh In-athnuaite i Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Fuinneamh In-athnuaite) (Leasú) (2) 2022 (I.R. 350 de 2022) go bhféachann ríomh na scaire fuinnimh in-athnuaite in iompar (an RES-T), lena chinntiú go gcloítear le ceanglais Eorpacha. Go háirithe, maidir leis an teorainn 1.7 ar UCO agus bithbhreoslaí bunaithe ar dhramhaíl, a bhfuil feidhm acu ó 2021. Tá léiriú in Aguisín A ar an oibleagáid RES-T mar a bhaineann sé le hÉirinn – bunaithe ar an soláthar reatha de bhreosla iompair in-athnuaite.

Tugann Rialacháin 2022 cumhachtaí don Aire ranníocaíocht bithbhreoslaí ó bhunábhair áirithe a fhorordú i dtreo na hoibleagáide breosla iompair in-athnuaite. Cuimsíonn feidhmiú na gcumhachtaí sin comhairliúchán ar aon Rialacháin atá beartaithe.

Maidir le hinbhuanaitheacht agus infhaighteacht an tsoláthair bhithbhreosla chun freastal ar éileamh iompair amach anseo, deimhníonn torthaí agus conclúid staidéir a choimisiúnaigh an Roinn in 2022 go bhfuil rioscaí ann a bhaineann le próifíl an tsoláthair bhithbhreosla reatha in Éirinn, atá ag brath go mór ar bhithbhreoslaí UCO. Méadóidh leibhéal an riosca leis an bhfás a bhfuiltear ag súil leis san éileamh ar HVO a dhíorthaítear in iompar bóthair, agus éileamh breise ó na hearnálacha eitlíochta agus muirí (chun spriocanna AE amach anseo a bhaint amach), agus ag earnálacha eile, neamhiompair.

Tugann sé seo údar le córas láidir maoirseachta a choinneáil chun a chinntiú go gcloítear le riachtanais an AE maidir le hinbhuanaitheacht agus laghdú GHG i ngach cás, chomh maith le dreasachtaí leanúnacha chun an phróifíl soláthair a athchothromú i dtreo ardbhreoslaí agus breoslaí in-athnuaite de bhunadh neamh-bhitheolaíoch.

Foráiltear le rialáil Eorpach an fhuinnimh in-athnuaite do chóras maoirseachta do bhithbhreoslaí (agus bithmhais lena n-úsáid in earnálacha tomhaltais fuinnimh eile). Cuireann Rialacháin 2022 oibleagáid ar sholáthraithe breosla in Éirinn a chinntiú go soláthraítear faisnéis do bhunachar sonraí an AE maidir le bithbhreoslaí inbhuanaithe agus a gcuid bunábhair a sholáthar, a luaithe a bhíonn an bunachar sonraí ag feidhmiú. Ina theannta sin, bronnadh freagracht ar an nGníomhaireacht Náisiúnta Cúlchistí Ola chun maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí comhlachtaí

deimhniúcháin a bhfuil baint acu le fíorú na hinbhuanaitheachta agus critéir GHG maidir le bithbhreosla a sholáthraítear.

Tá soláthar bithbhreoslaí barrbhunaithe na hÉireann fós íseal. Bhí thart ar 0.4 PJ (17m lítear) de bhithbhreoslaí barrbhunaithe (bitheatánól go príomha) curtha ar an margadh in Éirinn in 2021 laistigh de thomhaltas iomlán fuinnimh in iompar bóthair in 2021 de thart ar 146 PJ (Tuarascáil⁶Bhliantúil BOS). In 2020, táirgeadh thart ar 5% de bhithbhreoslaí na hÉireann ó bhunábhair barrbhunaithe – 67% ar an meán a bhí ag an AE. Pléitear é seo tuilleadh i bhFreagra na Roinne faoi Théama 2.

Maidir leis an riachtanas beartais i dtreo breoslaí in-athnuaite níos forbartha i soláthar breosla iompair na hÉireann, tugann Rialacháin 2022 cumhacht don Aire Iompair rialú a dhéanamh ar ardráta oibleagáide bithbhreoslaí agus muirear ceannaigh amach. Cuimsíonn sé freisin cumhachtaí chun rialáil a dhéanamh ar chreidmheasanna iolracha do bhreoslaí iompair in-athnuaite áirithe a shonraítear i Rialachán an AE, chun a n-úsáid sna hearnálacha iompair a dhreasú i gcás ina bhfuil an luach is mó orthu.

Leagtar amach in Aguisín B an tsraith breoslaí iompair in-athnuaite atá beartaithe a fhorordú le haghaidh iliomad creidmheasa/deimhnithe ón 1 Eanáir 2023.

Tugann an Roinn dá haire na tuairimí éagsúla páirtithe leasmhara maidir le cur i bhfeidhm creidmheasanna iolracha chun tacú le HVO. Tá sé seo tógtha cheana féin sna réamh-mheastacháin maidir le conair tháscach an mhéadaithe ar ráta oibleagáide agus tá sé beartaithe táirgeadh agus soláthar HVO a dhreasú chun spriocanna dícharbónaithe uailmhianacha a bhaint amach. Déanfaidh an Roinn monatóireacht, áfach, ar thionchar na gcreidmheasanna iomadúla go léir a thabharfar isteach in 2023, agus a réasúnaíocht leanúnach, laistigh de chomhairliúchán agus athbhreithniú amach anseo.

Maidir leis na freagraí comhairliúcháin maidir le hiliomad creidmheasanna leictreachais in-athnuaite a áireamh sa bhóthar agus san iarnród, beidh tuilleadh machnaimh ag teastáil ón Roinn maidir le conas a d'fhéadfaí leictreachas in-athnuaite a áireamh laistigh den oibleagáid a riaradh go praiticiúil, agus leagfar amach tuilleadh é sin sa chéad ráiteas beartais eile.

Is gá soláthar ardbhreoslaí agus breoslaí in-athnuaite de bhunadh neamh-bhitheolaíoch a dhreasú sa soláthar breosla d'úsáid iompair. Is beart amháin é an oibleagáid breosla iompair in-athnuaite ar féidir leis tacú leis an aistriú seo agus is féidir le creidmheasanna iomadúla do bhreoslaí iompair in-athnuaite áirithe ról a imirt. Ní mór monatóireacht a dhéanamh freisin ar aon iarmhairtí neamhbheartaithe a bhaineann le cineál amháin breosla a dhreasú thar chineál eile, áfach, de réir mar a imoibríonn margaí le hathruithe rialála agus athruithe comhthéacsúla eile.

Tá sé ábhartha freisin tacú le hidirghabhálacha ón Stát ar thaobh an éilimh chun tacú le soláthar méadaithe breoslaí ardleibhéil agus in-athnuaite de bhunadh neamh-bhitheolaíoch. Mar shampla,

⁶ Tuarascáil Bhliantúil 2021 ón Scéim Oibleagáide Bithbhreoslaí: <https://www.nora.ie/fileupload/457-22X0084%20-%20BOS%20Annual%20Report%202021%20for%20publication.pdf>

na deontais malartacha feithiclí tromshaothair breosla agus tacaíocht luathaithe liúntais chaipitiúil a bhfuiltear ag súil go leanfaidh siad ar aghaidh in 2023. Tá an Roinn i mbun taighde le haghaidh rolladh amach féideartha amach anseo ar infreastruchtúr athbhreoslaithe do bhreoslaí malartacha a theastaíonn faoi Rialacháin an AE atá beartaithe, chomh maith le taighde a bhaineann le héileamh amach anseo in earnálacha eitlíochta agus muiriompair.

Is minic a bhíonn an comhthéacs beartais maidir le soláthar agus éileamh breoslaí in-athnuaite áirithe trasearnála. Mar shampla, soláthróidh an Straitéis Hidrigine atá beartaithe 2022 creat d'fhorbairt beartais amach anseo do gheilleagar hidrigine féideartha in Éirinn atá nasctha le forbairt fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta amach anseo, le buntáistí taobh do lucht na hearnála iompair, mar aon le hearnálacha neamhiompair eile.

Maidir le dreasachtaí don aistriú chuig E10 i bpeitreal, deimhníonn na freagraí scríofa comhairliúcháin dearcadh ginearálta ag teacht trí cheardlanna comhairliúcháin 2022, gurb é sainordú reachtach an cur chuige is fearr i leith a thabhairt isteach. Cé go dlíthiúil, is féidir suas le cumasc eatánóil 10% i bpeitreal in Éirinn faoi láthair, tá an margadh chomh mór sin go roghnaíonn soláthraithe cumasc E5 eatánóil. Rinne an Roinn breithniú ar roghanna a bhaineann le meicníocht laistigh den oibleagáid breosla iompair in-athnuaite chun cumasc E10 a bhaint amach, ach ní fhéadfadh aon cheann acu an cuspóir a bhaint amach le cinnteacht. Dá bhrí sin, is é sainordú dlíthiúil do shonraíocht chun E10 a bhaint amach i bPeitreal an rogha is fearr.

Tá an Roinn ag obair trí na dréacht-leasuithe reachtaíochta chun foráil a dhéanamh do shainordú E10. Tuigtear go bhfuil tuairimí éagsúla i measc na bpáirtithe leasmhara maidir leis an dáta forfheidhmithe, agus go bhfuil dóthain ama luaidhe ann don soláthar, agus gurb í faisnéis do thomhaltóirí na hábhair imní is mó. Tugtar faoi deara gur fearr le páirtithe leasmhara aistriú E10 atá ailínithe le hathrú séasúrach na stoc peitiril.

I gcás inar mhol na freagraí comhairliúcháin faoi Théama 1 gnéithe breise nach bhféadfaí aghaidh a thabhairt orthu go sonrach i Ráiteas Beartais 2021, breithneofar iad seo lena gcur san áireamh in atriail an Pholasaí amach anseo, agus beidh na nithe seo a leanas san áireamh:

- Athbhreithniú leanúnach ar chur i bhfeidhm iliomad comhairimh ar bheathúcháin agus ar bhreoslaí forbartha.
- Tacaíochtaí breise chun soláthar breoslaí in-athnuaite forbartha agus teicneolaíochtaí nua a dhreasú.
- Breoslaí breise a áireamh laistigh den oibleagáid iompair in-athnuaite, le haird chuí ar an tionchar dearfach ar laghdú GHG gach bliain.
- Breithniú breise maidir leis an mballa cumaisc do FAME / biodiesel / a mhéadú UCOME (B10).

Téama 2: Cur Chuige an AE – teorainneacha a shocrú agus inbhuanaitheacht a chosaint

C8 Cad iad na cosaintí breise chun inbhuanaitheacht an tsoláthair bithbhreoslaí agus an athléimneacht i gcoinne calaois breosla fhéideartha a chur i bhfeidhm chun cur leis na forálacha agus na pleananna Eorpacha atá ann cheana féin sa réimse seo?

Go ginearálta, léirigh freagraí na bpáirtithe leasmhara (18) feabhsuithe an AE ar mhaoirseacht ar inbhuanaitheacht atá ar an traein cheana féin. Áirítear orthu sin critéir laghdaithe inbhuanaitheachta agus astaíochtaí gás ceaptha teasa RED II nach mór a chomhlíonadh le haghaidh deimhnithe faoin oibleagáid, ról na gcomhlachtaí deimhniúcháin agus na scéimeanna deonacha maidir lena chinntiú go bhfuil bithbhreoslaí agus a gcuid bunábhair inrianaithe agus foinsithe go hinbhuanaithe ón bpointe tionscnaimh, agus ról bhunachar sonraí an Aontais atá le teacht i bhfíorú critéir inbhuanaitheachta agus laghdaithe astaíochtaí gás ceaptha teasa. Rinneadh na bearta seo le chéile mar mhodh chun an riosca calaoise breosla a chosc agus chun muinín an phobail sna bithbhreoslaí a chuirtear ar an margadh a chinntiú.

Thug go leor de na freagróirí seo (10) le fios go bhféadfaí na bearta seo a chur i bhfeidhm níos tapúla, tógtha orthu, agus iad a neartú. Mar shampla, bunachar sonraí an Aontais atá le teacht, bithbhreoslaí a chur chun cinn ó bhunábhair dhúchasacha, agus tacaíochtaí do thaighde agus d'fhorbairt ard-bhunábhair bithbhreoslaí.

Laistigh den ghrúpa freagróirí ar an gceist seo bhí roinnt tuairimí amuigh níos láidre - go bhfuil córas maoirseachta an-láidir ag an AE go dtí seo, nó nach dtugann scéimeanna reatha cosaint leordhóthanach in aghaidh calaois breosla agus gur cheart go mbunófaí oifig náisiúnta frithchalaoise chun calaois breosla agus fuinnimh a imscrúdú agus a ionchúiseamh.

Cuireann páirtithe leasmhara fáilte mhór roimh thiomantas an Ráitis um Bhreoslaí In-athnuaite um Beartas Iompair chun leibhéal na meastóireachta, na hanailíse, agus an fhorfheidhmiú teorainneacha láidre inbhuanaitheachta a mhéadú chun bonn a chur faoi bhreoslaí in-athnuaite.

C9 Samhlaítear leis an gcur chuige Eorpach bithbhreoslaí ó ILUC ardriosca a bheith curtha de réir a chéile faoi 2030. An bhféadfadh Éire iad sin a chéimniú níos luaithe, agus cathain?

Bhí freagraí éagsúla ar an gceist seo. Aontaíonn roinnt freagróirí (5) gur féidir deireadh a chur de réir a chéile le bunábhair riosca ard-ILUC roimh 2030 ó 2023 ar aghaidh. Thug na freagróirí seo suntas don líon íseal bunábhair ola pailme a úsáidtear i mbithbhreoslaí in Éirinn faoi láthair.

Mar sin féin, rinne roinnt freagróirí (5) tagairt don ról leanúnach a d'fhéadfadh a bheith ann do bhunábhair riosca barrbhunaithe agus ard-ILUC mar chuid den soláthar breosla iompair in-athnuaite in Éirinn, sa ghearrthéarma ar a laghad. Sin mar gheall ar a bheith ag brath ar

bhithbhreoslaí bunaithe ar dhramhaíl a thiocthaí faoi bhrú soláthair níos mó de réir mar a mhéadóidh an t-éileamh domhanda ar na bithbhreoslaí seo.

Bhí cúpla freagróir (2) den tuairim nár cheart go mbeadh an chéimniú iomlán d'ILUC ardriosca in Éirinn roimh dháta deiridh an AE in 2030. Murach sin, bheadh tionchar láithreach agus criticiúil aige anseo ar infhaighteacht agus soláthar breoslaí in-athnuaite criticiúla agus a ról i ndíchárbónú leanúnach an iompair bóthair in Éirinn.

C10 Ag smaoineamh ar na teorainneacha Eorpacha ar bhithbhreoslaí a dhíorthaítear ó bhunábhair larscríbhinn IX Cuid B (lena n-áirítear UCO agus geir) i bhfuinneamh in-athnuaite le haghaidh soláthar iompair, ar cheart leanúint de dheimhnithe a bhronntar do bhithbhreoslaí a tháirgtear ó UCO agus saillte ainmhithe a iompar anonn go dtí an chéad tréimhse oibleagáide eile?

Thug freagróirí na ceiste seo aitheantas do spleáchas na hÉireann ar bhunábhair larscríbhinn IX Cuid B ina soláthar bithbhreosla. I bhfianaise na méaduithe atá beartaithe ar bhithbhreosla faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide, ní bheidh sé indéanta ag go leor soláthraithe freastal ar theorainn 1.7 % an AE maidir le soláthar na mbithbhreoslaí dramhaíola seo gan bithbhreoslaí agus bithbhreoslaí barrbhunaithe a úsáid ó ard-bhunábhair, atá i soláthar teoranta faoi láthair. Tugadh faoi deara freisin go gceannódh soláthraithe nach gcomhlíonann an oibleagáid trí chumasc as an oibleagáid, agus go gcuirí an costas ar aghaidh chuig tomhaltóirí. Bhí go leor freagróirí (8) den tuairim gur cheart d'Éirinn maolú a lorg ón gCoimisiún Eorpach ón teorainn 1.7 % maidir le soláthar bithbhreoslaí larscríbhinn IX Cuid B.

Thacaigh roinnt freagróirí (9) le coinneáil an chumais gach deimhniú bithbhreosla a thabhairt isteach sa chéad tréimhse oibleagáide eile, chun cuid de na srianta amach anseo a fhritháireamh mar atá leagtha amach thuas. Cé gur mhol freagróir amháin go bhféadfaí leibhéal an iompair a choigeartú ar bhonn bliantúil chun saincheistanna a bhaineann le stoc-charnadh deimhnithe a sheachaint, mheas roinnt freagróirí eile go bhféadfaí an teorainn 15% atá ann faoi láthair maidir le teastais bhithbhreosla a iompar chun go bhféadfaí líon níos mó deimhnithe a iompar.

Tugadh faoi deara freisin gur thagair roinnt freagróirí ar an gceist seo (9) don fhéidearthacht a bhaineann le bunábhar dramhaíola agus saillte ainmhithe a tháirgtear/a bailíodh go dúchasach mar na bunábhair chun tacú leis an éileamh atá ag fás ar cháil bithdhíosail inacmhainne nó HVO le haghaidh úsáide iompair.

C11 Na dúshláin agus na deiseanna chun táirgeadh ardbhreoslaí a dhreasú ó larscríbhinn IX Cuid A bunábhair.

D'aontaigh freagróirí na ceiste seo (10) go bhfuil ról suntasach fadtéarmach le himirt ag ardbhreoslaí a tháirgtear ó stoic bheatha atá liostaithe faoi larscríbhinn IX Cuid A i dtáirgeadh bithbhreosla agus iompar dícharbónaithe.

Mar sin féin, d'aithin freagróirí roinnt dúshlán lena n-áirítear, an leibhéal reatha infhaighteachta larscríbhinn IX Cuid A bunábhair, agus an costas a bhaineann le hardbhreoslaí a tháirgeadh, lena n-áirítear réamhchóireáil nua roinnt bunábhair atá riachtanach. Tugadh suntas freisin d'infheistíocht i dtaighde agus i bhforbairt agus i scálú táirgeachta mar phríomhdhúshlán atá amach romhainn. Mheas freagróirí freisin go bhfuil gá le níos mó tacaíochta beartais chun ardtáirgeadh agus soláthar bithbhreosla a fhorbairt.

I measc na ndeiseanna a sainithníodh bhí an poitéinseal chun réimse níos leithne ábhar dramhaíola a thiontú ina mbithbhreoslaí, agus foinsiú intíre féideartha na mbunábhar, a thacóidh le slándáil soláthar bithbhreoslaí. Cabhróidh na fo-spriocanna agus an oibleagáid ardbhreoslaí a tugadh isteach laistigh den chreat breosla iompair in-athnuaite reatha le tacú le soláthar agus forbairt na n-ardteicneolaíochtaí breosla seo.

C12 Le tagairt do EU Fit do 55 togra chun comhaireamh dúbailte bithbhreoslaí a bhaint as gach bunábhar larscríbhinn IX, tuairimí maidir le beart den sórt sin a chur i bhfeidhm faoi 2025.

Ní thacaíonn páirtithe leasmhara (17) le baint faoi 2025 de chomhaireamh dúbailte bithbhreoslaí ó bhunábhair faoi larscríbhinn IX. Is modh é comhaireamh dúbailte bithbhreoslaí ó bhunábhair larscríbhinn IX chun úsáid bithbhreoslaí bunaithe ar dhramhaíl a chur chun cinn thar barr-bhunaithe agus ag dreasú poitéinseal ardbhreoslaí (ó bhunábhair faoi larscríbhinn IX Cuid A) atá níos costasaí faoi láthair a tháirgeadh.

Thug go leor de na freagróirí seo suntas freisin do choigiltis arda gáis cheaptha teasa ó na bithbhreoslaí seo atá bunaithe ar dhramhaíl. Maidir leis seo, thug freagróirí faoi deara go mbeidh an sainordú laghdaithe astaíochtaí gáis cheaptha teasa a mholtar faoin RED III ina mheicníocht níos éifeachtaí ná an soláthar comhairimh dhúbailte a bhaineann le bunábhair bithbhreosla a bhaint.

C13 Cén riosca atá ann maidir le sainorduithe soláthair bithbhreosla in Éirinn go carnach leo siúd atá i ndlínsí eile, rud a chruthaíonn éileamh iomarcach ar bhunábhair arb ionann iad agus soláthar bia freisin, agus ar an gcaoi sin luaineacht praghsanna bia a bheith ag dul in olcas, agus cad iad na cosaintí a bheadh oiriúnach agus éifeachtach maidir le rioscaí den sórt sin?

Ní fhaca freagróirí na ceiste seo (14) mórán tionchair ar shainorduithe soláthair bithbhreosla in Éirinn ag cruthú éilimh iomarcacha ar bhunábhair barrbhunaithe agus, dá bharr sin, ag dul i bhfeidhm ar luaineacht phraghas bia. Thagair siad don ardeibhéal soláthair bithbhreoslaí bunaithe ar dhramhaíl in Éirinn, UCO den chuid is mó, agus an leibhéal íseal soláthair bithbhreoslaí barrbhunaithe. Tugadh faoi deara go bhfuil Éire i bhfad faoi bhun teorainneacha an AE maidir le soláthar bithbhreoslaí barrbhunaithe. Thagair cúpla freagróir (2) do leibhéal reatha táirgeachta in earnáil feirmeoireachta na hEorpa a bheith níos airde ná mar is gá le haghaidh cothú riachtanach ach atá deartha chun freastal ar rogha agus easpórtáil tomhaltóirí.

Mar sin féin, thug go leor freagróirí suntas don fhéidearthacht a bhaineann le táirgeadh dúchasach bithbhreoslaí, bithmheatán agus hidrigin ghlas mar dheiseanna chun maolú a dhéanamh ar éilimh iomarcacha ar bhunábhair ar fud an domhain. D'aithin roinnt freagróirí (5) deiseanna chun úsáid bunábhair a tháirgtear inti a leathnú, go háirithe, catagóir 3 saillte ainmhithe agus tréscailteacht whey (nach bhfuil liostaithe in Iarscríbhinn IX de RED II) mar mhodh chun maolú i gcoinne luaineacht praghais, chun féin-leordhóthanacht agus geilleagar ciorclach a chur chun cinn.

Thug freagróirí faoi deara iarmhairt neamhbheartaithe ar theorainneacha breise ar bhithbhreoslaí bunaithe ar dhramhaíl chun an t-éileamh ar bhithbhreoslaí barrbhunaithe a mhéadú. Thug freagraí eile (3) faoi deara nach bhfuil mórán tionchair ag táirgeadh bithbhreoslaí ar phraghsanna bia i gcomparáid le tosca eile amháil costais fuinnimh agus leasacháin.

C14 An caidreamh agus/nó an iomaíocht idir bithbhreoslaí agus beartas bithéagsúlachta domhanda agus an AE, go háirithe an gá le talamh a chur ar leataobh don bhithéagsúlacht.

Is beag riosca a d'aithin formhór na bhfreagróirí (8) maidir le bithbhreoslaí a mbíonn tionchar diúltach acu ar bhithéagsúlacht in Éirinn i bhfianaise na leibhéil arda bithbhreoslaí atá bunaithe ar dhramhaíl a úsáidtear anseo. Déantar an riosca seo a chosaint freisin i gcoinne bunábhair inbhuanaithe (mar a cheanglaítear faoi rialáil fuinnimh in-athnuaite na hEorpa) agus cur i bhfeidhm na reachtaíochta agus na mbeart beartais atá ann cheana (m.sh., bearta beartais breoslaí in-athnuaite agus na hAchtanna um Fhiadhúlra).

Cé gur aithníodh sna freagraí go raibh an caidreamh idir forbairt breoslaí in-athnuaite agus ceisteanna na bithéagsúlachta casta. Thagair freagra amháin do thionchair fhéideartha bhainistíocht úsáide talún nó athrú a bhaineann le tomhaltas bithfhuinnimh ar bhithéagsúlacht agus an gá le maolú i gcoinne tionchair dhiúltacha trí bhearta beartais agus laistigh de chleachtas ghnó.

Téama 2: Cur Chuige an AE – teorainneacha a shocrú agus inbhuanaitheacht a chosaint

Freagra na Roinne Iompair

Leanfaidh an Roinn ag déanamh monatóireachta agus breithniú ar bhearta breise a bhaineann le hinbhuanaitheacht agus infhaighteacht breoslaí in-athnuaite. Beidh sé seo bunaithe ar staidéar agus ar thaighde⁷

Foráiltear le Rialacháin 2022 maidir le cur i bhfeidhm na Treorach maidir le Fuinneamh In-athnuaite in Éirinn. Maidir leis na feabhsuithe chun cloí le hinbhuanaitheacht agus critéir gháis cheaptha teasa maidir le soláthar bithbhreosla (ailínithe le ceanglais chomhchosúla maidir le bithmhais maidir le téamh agus tomhaltas tionsclaíoch), foráiltear le rialacháin 2022, roinnt príomhfhórlacha lena n-áirítear:

- oibleagáidí ar sholáthraithe chun a chinntiú go soláthraítear faisnéis ar bhunachar sonraí an AE le haghaidh bithbhreoslaí inbhuanaithe; agus
- cumhachtaí breise don NORA maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí comhlachtaí deimhniúcháin a bhfuil baint acu le fíorú na hinbhuanaitheachta agus critéir GHG bithbhreosla.

Tacóidh tabhairt isteach an Bhunachair Eorpaigh chun rianú bithbhreoslaí agus a n-inbhuanaitheacht a chumasú le stóinseacht na gcritéir inbhuanaitheachta do bhreoslaí in-athnuaite agus dá gcuid bunábhair agus cuideoidh siad le maolú i gcoinne an riosca a bhaineann le calaois breosla in olaí cócaireachta úsáidte agus breoslaí in-athnuaite eile.

Maidir le hoibleagáidí ar sholáthraithe, tugann Rialacháin 2022 cumhachtaí nua don Aire Iompair chun rialáil a dhéanamh,

- An méid seo a leanas a chuireann leis an oibleagáid iompair breosla in-athnuaite:
 - bithbhreoslaí agus bithgháis chun cinn ó bhunábhair faoi larscríbhinn IX Cuid A
 - bithbhreoslaí agus bithgháis a tháirgtear as bunábhair barrbhunaithe
 - bithbhreoslaí agus bithgháis a tháirgtear as bunábhair arda indéreacha maidir le hathrú ar úsáid talún (nach mó ná an méid a dhiúscair na cuideachtaí agus na tomhaltóirí in 2019 a dhiúscair iad in 2019)

Tá an tuairisciú a rinne Éire maidir leis an sciar fuinnimh in-athnuaite san iompar agus an sciar foriomlán fuinnimh in-athnuaite in idió ginearálta fuinnimh faoi Rialacháin 2022 faoi réir na gcritéir atá leagtha amach sa Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite. Áirítear leis seo an teorannú ar Bhithbhreoslaí bunaithe ar larscríbhinn IX Cuid B, an teorannú ar bhithbhreoslaí barrbhunaithe agus

⁷ Maidir leis sin, tugann an Roinn dá haire freisin na hábhair imní ghaolmhara a bhaineann le Tuarascáil Bhliantúil 2022 na Comhairle um Athrú Aeráide, rud a fhágann go bhfuil moladh ann deireadh a chur le tuilleadh méaduithe ar bhithbhreoslaí chun spriocanna an phlean gníomhaíochta aeráide intíre a bhaint amach.

an teorannú (ag leibhéal 2019) agus laghdú ar sholáthar bithbhreoslaí ardriosca ILUC i dtreo 0% faoi 2030.

Tá na Ballstáit, Éire san áireamh, fós i mbun idirbheartaíochta maidir leis an tsraith beart 'Oiriúnach do 55' a chuirfidh an Comhaontú Glas don Eoraip i bhfeidhm. Leanfaidh na gníomhartha atá leagtha amach sa tríú Treoir um Fhuinneamh In-athnuaite (RED III) ag múnlú na mBeartas Breoslaí In-athnuaite don Bheartas Iompair ó 2025 go 2030. Choinnigh páirtithe leasmhara na moltaí sin i gcuid ina gcuid aighneachtaí freisin, lena n-áirítear togra an AE maidir le sprioc laghdaithe déine gás ceaptha teasa 13%.

Leanfaidh an Roinn ar aghaidh ag plé le hoifigigh sa Choimisiún Eorpach maidir le soláthar breosla in-athnuaite na hÉireann, agus gach gné den Treoir um Fhuinneamh In-athnuaite mar a bhaineann sí le hiompar, lena n-áirítear rannpháirtíocht ar Ghrúpa Oibre Inbhuanaitheachta an AE faoin RED. Is dócha go gcuirfidh trédhearcacht níos mó Bhunachar Sonraí an AE maidir le treochtaí domhanda i soláthar bithbhreosla agus bunábhair ghaolmhara bonn eolais faoi bhreithniú an AE amach anseo maidir leis na critéir inbhuanaitheachta agus gáis cheaptha teasa atá ann cheana féin laistigh den Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite.

Faoi láthair, is ola pailme an t-aon bhunábhar ardriosca ILUC atá aitheanta ag Coimisiún an AE. In 2019, cuireadh thart ar 2m lítear (0.05 PJ) d'ola pailme a dhíorthaítear bithbhreoslaí ar an margadh; in 2021, cuireadh thart ar 3.2m lítear (0.08 PJ) d'ola pailme ar an margadh

Maidir le ceist na mbunábhair riosca ard-ILUC de réir a chéile, tugann an Roinn faoi deara an éagsúlacht freagraí a fuarthas ó pháirtithe leasmhara. Tugtar faoi deara go bhfuil leibhéal ísle bunábhair den sórt sin in úsáid in Éirinn faoi láthair. Chun tiomantas leanúnach an Bhreosla In-athnuaite d'iompar maidir le hinbhuanaitheacht a chinntiú, coinneofar an dáta céimnithe le haghaidh bunábhair riosca ard-ILUC faoi athbhreithniú agus leanfaidh an Roinn ag plé le páirtithe leasmhara chun an bealach is éifeachtaí chun é seo a bhaint amach a aithint.

Maidir le tionchair ar shlándáil bia, tá soláthar bithbhreosla an-íseal ag Éirinn. Bhí faoi 1% de bhithbhreoslaí na hÉireann ó bharr bia/beatha in 2020. Cuireadh thart ar 0.4 PJ (17m lítear) de bhithbhreoslaí barrbhunaithe (bitheatánól go príomha) ar an margadh in Éirinn in 2021 laistigh de thomhaltas iomlán fuinnimh in iompar bóthair in 2021 de thart ar 146 PJ.

Léiríonn tuairimí na bhfreagróirí é seo agus is é an tátal a bhaineann leis go bhfuil riosca íseal ag baint leis an tionchar ar shlándáil bia. Ina ainneoin sin, chun slándáil an tsoláthair bhithbhreosla amach anseo a chinntiú, leanfaidh an beartas iompair in-athnuaite ag cur forbairt agus soláthar ardbhreoslaí chun cinn.

Maidir leis an tionchar a bhíonn ag breoslaí in-athnuaite ar bhithéagsúlacht agus ar thalamh atá curtha ar leataobh don bhithéagsúlacht, leanfaidh an Roinn de mhonatóireacht agus breithniú a dhéanamh ar na tionchair sin i bhfianaise bheartas phlean gníomhaíochta aeráide na hÉireann chun bithbhreoslaí san iompar a mhéadú, ag tabhairt faoi deara freisin ról an AE agus rialáil intíre maidir le gnáthóga agus cosaint speiceas. Leanfaidh an Roinn ag plé ar bhonn trasearnála maidir leis na cúinsí tábhachtacha seo maidir le slándáil bia, bithéagsúlacht, agus úsáid talún, de réir mar a dhéanaimid forbairt bhreise ar an mbeartas breosla iompair in-athnuaite.

Téama 3: Díriú ar bhreoslaí in-athnuaite a chur chun cinn agus a fhorbairt amach anseo

C15 Déantar tagairt don chonair bhliantúil táscach atá beartaithe d'ardráta bithbhreosla go 2030, agus ceannach comhfhreagrach, sa rannán Cúlra thuas.

Is iomaí freagra (15) a tugadh ar an gceist seo. Thacaigh an chuid is mó (13) leis an ard-oibleagáid bithbhreosla a thabhairt isteach, le cuid acu (3) ag tacú leis an gconair bhliantúil táscach atá beartaithe den ardráta bithbhreosla atá leagtha amach sa Pholasáí.

I measc freagróirí soláthraithe breosla bhí imní ann faoin ngné den chonair bheartaithe den ardráta oibleagáide bithbhreosla, i bhfianaise a laghad bunábhair, ullmhacht na luath-theicneolaíochta agus an chostais a bheith ar fáil go híseal. Tugadh faoi deara gur dócha go n-allmhairítear bithbhreoslaí chun cinn seachas iad a tháirgeadh go dúchasach; agus go bhfuil gá le tuilleadh comhairliúcháin de réir mar a chuirtear an oibleagáid seo i bhfeidhm go 2025 agus níos faide i gcéin go dtí 2030. D'iarr freagróir amháin tuilleadh staidéir maidir le bithbhreoslaí arda a bheith ar fáil.

I measc na bhfreagróirí tugadh faoi deara go bhfuil tacaíochtaí ag teastáil le haghaidh ardbhreoslaí agus bithgháis chun an margadh a threá faoi 2030, i.e., tacú le héileamh agus táirgeadh an mhargaidh trí shoiléireacht d'infheisteoirí agus riosca a íoslaghdú do tháirgeoirí. Tugadh faoi deara freisin gur dócha go mbeadh uailmhian níos mó ann chun na fo-spricanna bithbhreosla chun cinn in RED III a ardú.

Thacaigh roinnt freagróirí (3) le muirear ceannaigh a thabhairt isteach le haghaidh ardbhreoslaí. Mar sin féin, thagair freagróirí eile (5) d'easpa infhaighteachta agus forbartha ardbhreoslaí mar réasúnaíocht chun an t-ardcheannach bithbhreosla a leagan amach ag an leibhéal céanna leis an oibleagáid chaighdeánach a cheannach amach.

C16 Le breithniú ar an ardráta bithbhreosla agus ceannach amach, ar cheart ardteastais bhithbhreosla a iompar agus a ailíniú leis na forálacha chun deimhnithe caighdeánacha oibleagáide bithbhreosla a iompar? An bhfuil cúiseanna ann nár cheart cead a thabhairt d'iompar den sórt sin ar ardteastais bhithbhreosla?

Is iomaí freagra a tugadh ar an gceist seo (15). As na freagraí is mó (12) aontaíodh gur cheart go gceadófaí ard-deimhnithe bithbhreosla a iompar agus gur chóir é a shocrú ag teorainn 25% ar a laghad, agus freagróir amháin ag moladh nár cheart go mbeadh aon teorainn ann – ag tagairt d'infhaighteacht íseal agus d'fhorbairt ardbhreoslaí. D'fhéadfadh liúntas leathan iompair an costas a bhaineann le ceannach amach a fhritháireamh chun an oibleagáid a dhiúscairt, rud a laghdódh na tionchair chostais.

As na freagróirí (3) nár aontaigh leis an togra chun iompar a cheadú le haghaidh ardteastais bhithbhreosla, bhí sé seo bunaithe ar thuairim gur cheart go mbeadh comhsheasmhacht ann maidir

le déileáil le teicneolaíochtaí breosla in-athnuaite éagsúla agus go bhféadfadh ard-iompar bithbhreosla srian a chur le fás an mhargaidh agus leibhéal íosta comhlíonta leis an oibleagáid a dhreasú.

C17 Agus tagairt á déanamh d'uailmhian eorpach mhéadaithe faoin oiriúnach do 55 togra agus faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide, d'fhéadfaí sprioc náisiúnta níos airde a leagan síos le haghaidh breoslaí ardleibhéal agus forbartha.

Is iomaí freagra (13) a tugadh ar an gceist seo, agus thacaigh go leor (8) leo, a bheag nó a mhór, le spriocanna níos uailmhianaí maidir le breoslaí in-athnuaite chun cinn agus forbartha. Thug roinnt freagróirí faoi deara go gcabhródh spriocanna náisiúnta le soláthar agus úsáid ardbhreosla forbartha a chur chun cinn. Aithníodh go n-áireofaí creidmheasanna iolracha, lena n-áirítear an creidmheas ceathairchosach d'úsáid hidrigin ghlas, ina leith seo. Breathnaíonn freagróirí ar hidrigin mar eochair do dhícharbónú iompair bóthair eitlíochta, muirí, iarnróid agus tromshaothair, go díreach nó trína imscaradh sa ghreille chun leictreachas in-athnuaite a tháirgeadh.

Thug freagróirí faoi deara freisin, áfach, go bhfuil breoslaí ardfhorbartha agus forbartha sna céimeanna luatha rolladh amach agus go gcaithfear cinnteacht bheartais agus tuilleadh tacaíochtaí a bheith ann do na teicneolaíochtaí breosla seo. Aithníodh bacainní costais do na breoslaí agus na feithiclí seo a úsáideann na breoslaí seo mar dhúshlán agus mar bhacainní féideartha ar imscaradh. Thug freagróirí suntas freisin don fhéidearthacht breoslaí forbartha a tháirgeadh go baileach. Tugadh faoi deara arís, áfach, go raibh costas an infreastruchtúir ina bhac féideartha ar a n-imscaradh.

C18 Agus tagairt á déanamh do thograí maidir le fo-sprioc do bhreoslaí in-athnuaite de bhunadh neamh-bhitheolaíoch a shamhlaítear faoi na tograí Eorpacha reatha maidir le hathbhreithniú ar an RED, go bhféadfaí é sin a chur i bhfeidhm níos luaithe in Éirinn, m.sh., ón 1 Eanáir 2024.

Thacaigh go leor freagróirí (10) le fo-spriocanna a thabhairt isteach do bhreoslaí in-athnuaite de bhunadh neamh-bhitheolaíoch (RFNBOanna) mar mhodh chun soláthar táirgeachta agus éileamh ar na breoslaí seo a spreagadh. Agus chun tionchair an róghaolmhaireachta ar bhithbhreoslaí a fhritháireamh.

Thug roinnt freagróirí (4) rabhadh i gcoinne spriocanna éigeantacha a thabhairt isteach do RFNBOanna sa ghearrthéarma mar gheall ar éiginnteacht infhaighteachta- go mbeadh dáta tosaithe 2024 ró-luath d'fhosprioc RFNBO, ar dócha go dtabharfar isteach é ar fud na hEorpa de réir an RED III atá beartaithe. Tá deis ann laistigh den dá bhliain atá romhainn na coinníollacha a chinntiú maidir le comhlíonadh spriocanna RFNBO amach anseo agus chun dul i gcomhairle le páirtithe leasmhara ina leith sin.

D'aithin go leor de na freagróirí (6) ar an gceist seo an Straitéis Hidrigine atá le teacht d'Éirinn (a bhfuiltear ag súil leis faoi dheireadh 2022) a bheith ina chéad chéim chun cinnteacht beartais agus muinín a sholáthar d'infheisteoirí sula dtabharfar isteach fo-sprioc do RFNBOanna.

C19 Beart breise le cur i bhfeidhm maidir leis na creidmheasanna iolracha beartaithe a chur i bhfeidhm le haghaidh breoslaí ardleibhéil agus forbartha áirithe nuair a chuirtear i bhfeidhm é i dteannta a chéile, ag breithniú éifeachtaí saobhadh féideartha nó iarmhairtí neamhbheartaithe. Mar shampla:

(a) Ordlathas soláthair a fhorordú d'earnálacha iompair nó d'earnálacha eile, amhail cur i gcoinne éifeacht phraghsáil mhargaidh a mbíonn soláthar HVO don earnáil eitlíochta mar thoradh air seachas iompar ar bhóithre.

(b) Teorainn bhreise a chur le cur i bhfeidhm il-chomhaireamh i gcoibhneas le bunábhair áirithe, amhail creidmheasanna iolracha a theorannú do bhithmheatán nuair a tháirgtear iad ó bhunábhar faoi larscríbhinn IX Cuid A, ionas nach gcuirfeadh bunábhair chun cinn amhail féar a úsáid i dtáirgeadh bithmheatán le haghaidh iompair seachas beatha ainmhithe.

Bhí go leor freagraí (20) ar an ábhar a bhain le cur i bhfeidhm creidmheasanna iolracha, a bhí ag tacú go ginearálta le hiarratas neamhshrianta chun soláthar ardbhreoslaí agus forbartha a chur chun cinn, ag smaoineamh ar an méid a chuir siad le laghdú gáis cheaptha teasa.

Mhol freagróirí (ag tagairt do bhithmheatán) nach bhfuil cloí le hlarscríbhinn IX Cuid A agus scálú an tsoláthair bhithmheatán ar neamhréir, le táirgeadh dúchasach a bhfuil ról tairbhiúil bithmheatán aige don gheilleagar ciorclach (m.sh., dramhaíl chun leasacháin a tháirgeadh) agus cabhrú le spriocanna RED II a bhaint amach le haghaidh ardbhreoslaí iompair.

Nascadh cur i bhfeidhm na gcreidmheasanna iomadúla ar Hidrigin Ghlas i go leor freagraí (4) ar an ngá le hinfheistíocht i dtáirgeadh hidrigine. Moladh breoslaí féideartha eile a d'fhéadfaí a mheas amach anseo le haghaidh creidmheasanna iomadúla lena n-áirítear, bithLPG a tháirgtear ó HVO nó a tháirgtear as gás⁸ syngas mar gheall ar an bpróiseas gásúcháin agus an rDME⁹.

I measc freagraí, mhol roinnt soláthraithe breosla (3) gur cheart cur chuige iomlánaíoch a ghlacadh maidir le soláthar breoslaí in-athnuaite do mhodhanna iompair éagsúla - gur féidir cineálacha breosla agus bealaí laistigh de na modhanna iompair éagsúla a bhainistiú trí cheannacháin a chur i bhfeidhm agus dreasachtaí soiléire beartais fhadtéarmacha chun cinnteacht infheistíochta a sholáthar.

⁸ Sainmhíniú Foclóir Béarla Collins é seo mar "meascán d'aonocsaíd charbóin agus hidrigin, as ar féidir hidreacarbóin éagsúla a shintéisiú."

⁹ Éitear démhéite a tháirgtear as bunábhar carbóin in-athnuaite nó athchúrsáilte

C20 Chomh maith leis na moltaí sa Ráiteas Beartais le haghaidh creidmheasanna chun breoslaí ardleibhéil agus forbartha a dhreasú, cad iad na bearta eile a d'fhéadfadh a soláthar agus a n-úsáid a chur chun cinn san earnáil iompair?

Bhí líon an-mhór freagraí (24) a bhain leis an gceist seo, a chuimsíonn réimse leathan moltaí, léirigh roinnt réimsí spéise do pháirtithe leasmhara i mbreoslaí iompair in-athnuaite. Braislí téama san áireamh,

- an gá le cinnteacht bheartais fhadtéarmach (os cionn 10+ bliain), lena n-áirítear treochlár chun deireadh a chur de réir a chéile le feithiclí ICE
- creidmheasanna dúbailte agus creidmheasanna iolracha eile a choinneáil chun tacú le húsáid breoslaí forbartha,
- cánachas ar bhreoslaí in-athnuaite, trí dhualgais a laghdú,
- an oibleagáid a leathnú chuig modhanna iompair eile lena n-áirítear innealra soghluaiste eitlíochta, muirí agus neamhbhóthair,
- infheistíocht i margaí ardbhreoslaí agus forbartha chun tacú le scála suas faoi 2030 – a chlúdaíonn costais chaipitil agus bhonneagair, feithiclí agus taighde agus forbairt.
- Dreasachtaí chun breoslaí in-athnuaite a tháirgeadh intíre.

Thagair roinnt freagraí (5) do Hidrigin Ghlas le haghaidh tacaíochta infheistíochta, leis an moladh go bhforbrófaí scéim tacaíochta nó fóirdheontais neamhspleách do Hidrigin chun a chostas táirgeachta níos airde a fhritháireamh i gcoibhneas le breoslaí eile sna blianta tosaigh.

Mhol cúpla freagra (2) breoslaí eile, ar nós bioLPG agus rDME, le haghaidh tacaíochta freisin.

Téama 3: Díriú ar bhreoslaí in-athnuaite a chur chun cinn agus a fhorbairt amach anseo

Freagra na Roinne Iompair

Maidir leis an gconair táscach bhliantúil atá beartaithe d'arbhreoslaí go dtí 2030, tá beartas na hÉireann ailínithe leis na fo-spriocanna atá leagtha amach sa Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite. Aithnítear an imní a léiríodh sa chomhairliúchán maidir le hardbhreoslaí in-athnuaite a bheith ar fáil. In 2021 cuireadh céatadán an-bheag de na breoslaí seo (0.7m lítear nó 0.02PJ¹⁰) ar an margadh in Éirinn.

Úsáidfean an dualgas ard-bhithbhreosla mar mheicníocht chun tuilleadh soláthair a dhreasú. Cabhróidh an staidéar maidir le bithbhreoslaí leis an Roinn a chur ar an eolas maidir leis an méid conaire a bheidh le déanamh amach anseo ar bhithbhreoslaí arda faoin oibleagáid.

Chuirge sin, ligfidh an reachtaíocht a cuireadh ar fáil trí Rialacháin 2022 don Aire rialacháin a dhéanamh i mbliana ina leagfar síos an méid a chuireann ardbhreoslaí i dtreo na hoibleagáide breosla iompair in-athnuaite in 2023. Má chomhlánaítear é seo beidh ard-oibleagáid bithbhreosla ag ceannach táille a leagfar amach níos airde ná an caighdeán ceannaigh amach (€1 faoi láthair). Tugtar faoi deara sa Ríocht Aontaithe go bhfuil an ceannach breosla forbartha leagtha amach ag 30 pingin níos airde ná an caighdeán ceannaigh £0.50.

Chun riaradh éifeachtach na hoibleagáide a éascú, beidh an cumas ardteastais bhithbhreosla a iompar ina scáthán ar an bhforáil atá ann faoi láthair faoin oibleagáid breosla iompair in-athnuaite. Beidh sealbhóirí cuntais oibleagáide in ann suas le 15% d'ard-oibleagáid bithbhreosla a urscaoileadh trí úsáid a bhaint as arddeimhnithe bithbhreosla a tugadh ar aghaidh ó thréimhsí roimhe sin.

Aithnítear go mbreathnaíonn páirtithe leasmhara ar an iliomad creidmheasanna a thabhairt isteach le haghaidh ardbhreoslaí in-athnuaite de réir mar is gá chun tacú le soláthar méadaithe. Mar sin féin, le haird chuí ar thionchair fhéideartha toisc go soláthraítear na breoslaí seo ar fud modhanna iompair tá an tsraith bheartaithe de chreidmheasanna iolracha le coigeartú i gcomparáid leis an togra sa Ráiteas Beartais 2021. (Mar atá leagtha amach ag Aguisín B).,

Cé go bhfuil réasúnaíocht ann chun soláthar HVO a dhreasú ag smaoineamh ar an gconair atá beartaithe chun an ráta oibleagáide breosla iompair in-athnuaite a mhéadú coinneoidh an Roinn feidhmiú creidmheasanna iolracha do HVO faoi athbhreithniú sna blianta amach romhainn.

Tugtar faoi deara tuairimí na bpáirtithe leasmhara maidir le breoslaí iompair in-athnuaite de bhunadh neamh-bhitheolaíoch agus fo-spriocanna a thabhairt isteach de réir amlínite na Treorach um Fuinneamh In-athnuaite atá beartaithe. Is léir nach bhfeictear ach gné amháin den oibleagáid breosla iompair in-athnuaite san ailtireacht bheartais agus rialála a theastaíonn chun táirgeadh, soláthar agus úsáid breoslaí iompair in-athnuaite a chur chun cinn tuilleadh. Beidh ról tábhachtach

¹⁰ Tuarascáil Bhliantúil 2021 ón Scéim Oibleagáide Bithbhreoslaí

ag forbairt beartais níos leithne amhail forbairt na straitéise hidrigine in 2022, a d'fhéadfadh a bheith mar chreat ina bhféadfaí aon tacaíocht fóirdheontais leanúnach a mheas.

Maidir le cur i bhfeidhm beartais an sprioc uailmhianach 5 TWh faoi 2030 maidir le bithmheatán, déanfar breithniú ar an ordlathas úsáide is fearr laistigh d'earnálacha éagsúla iompair agus neamhiompair.¹¹ Beidh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara i gceannas ar fhorbairt beartais chun bithmheatán a tháirgeadh agus a sholáthar chun spriocanna an phlean gníomhaíochta aeráide a bhaint amach, le comhoibriú trasearnála. Baineann sé seo freisin le forbairt beartais náisiúnta bithgheilleagair agus ciorclach an gheilleagair amach anseo, chomh maith leis an mbeartas breosla iompair in-athnuaite.

Maidir le tacaíochtaí fíoscacha nó airgeadaíochta, faoi láthair, ní chuirtear aon cháin charbóin i bhfeidhm ar bhreosla iompair in-athnuaite agus cuirtear mál níos ísle i bhfeidhm ar CNG, bithmheatán, agus hidrigin ghlas. Maidir leis na moltaí amach anseo maidir leis an treoir maidir le cánachas fuinnimh le haghaidh difreáil chánach bunaithe ar dhéine fuinnimh breoslaí iompair in-athnuaite éagsúla agus an todhchaí ag céimniú amach as tacaíochtaí breosla iontaise, tá an Roinn ag gabháil do chomhairleoirí i mbliana chun scrúdú a dhéanamh ar cad a d'fhéadfadh a bheith i gceist leis seo maidir le cánachas a dhéanamh ar bhreoslaí iompair in-athnuaite in Éirinn amach anseo de réir mar a mhéadaíonn a treá i gcoibhneas le breoslaí iontaise.

¹¹ <https://www.seai.ie/data-and-insights/national-heat-study/>

Téama 4: Riarachán an oibleagáid bithbhreosla a ailíniú leis an mbeartas ar bhreoslaí in-athnuaite

C21 Agus tagairt á déanamh don togra chun bogadh chuig córas oibleagáide bithbhreoslaí atá bunaithe ar fhuinneamh, agus ag an am céanna tuairisciú leanúnach toirt-bhunaithe ag sealbhóirí cuntais a chumasú, ag smaoineamh ar an mbogadh a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo chuig spriocanna déine carbóin na hEorpa sna blianta amach romhainn.

Is cosúil go léiríonn freagraí (18) ar an gceist seo cineálacha éagsúla roghanna múnla gnó.

Is cosúil gur fearr le freagraí soláthraithe breosla iontaise (6) sonraí a thuairisciú ar bhonn toirte de réir a n-oibríochtaí, cur i bhfeidhm tobhaigh agus cánacha, conarthaí díolacháin agus riachtanais tuairiscithe córais OLA. Mar sin féin, bhí roinnt tacaíochta ó sholáthraithe breosla don togra athrú go hoibleagáid bunaithe ar fhuinneamh agus an cumas á choinneáil acu a gceanglais tuairiscithe sonraí a chomhlíonadh don oibleagáid ar bhonn toirte.

Ar an lámh eile, tacaíonn freagraí (8) ag táirgeoirí agus soláthraithe fuinnimh in-athnuaite, amhail bithmheatán, leis an aistriú chuig oibleagáid bunaithe ar fhuinneamh, toisc go gcuireann sé luach ábhar fuinnimh breoslaí iompair in-athnuaite éagsúla i bhfeidhm agus cuireann sé iad sin san áireamh laistigh den oibleagáid, ag teacht leis an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite.

Mhol cúpla freagra (2) go n-aistreofaí go luath chuig oibleagáid bunaithe ar dhéine carbóin a ailíniú leis an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite, leis an Treoir um Cháilíocht Breosla agus leis an bpacáiste 'Oiriúnach do 55' de bhearta aeráide amach anseo. Bhí go leor freagraí eile (6) i bhfabhar bogadh sa deireadh go dtí oibleagáid bunaithe ar dhéine carbóin, in am.

C22 Bearta breise molta chun tacú le comhlíonadh fad is a mhéadaíonn an ráta oibleagáide sna blianta amach romhainn agus chun a chinntiú go gcomhlíontar spriocanna Eorpacha, sa ghearrthéarma go meántéarmach, trí:

- (a) Pionós agus fíneáil fhorásach a thabhairt isteach mar gheall ar neamhchomhlíonadh na sprice treorach maidir le cáilíocht breosla.
- (b) Cead a thabhairt laghdaithe ar astaíochtaí in aghaidh srutha (UERanna) a fhritháireamh i gcoinne na hoibleagáide treorach maidir le cáilíocht breosla.
- (c) Teorainn a chur leis an gcion de dheimhnithe is féidir a sheoladh anonn go dtí an chéad tréimhse oibleagáide eile, go 10% nó 5% (is infheidhme maidir le hard-deimhnithe oibleagáide bithbhreosla caighdeánacha nó beartaithe), chun aon saobhadh i gcomhlíonadh bliantúil an ráta oibleagáide a mheas.

Bhí go leor freagraí (15) ar an gceist seo, ach ní raibh ach líon an-bheag freagraí (3) ag tacú go ginearálta le bearta breise comhlíonta a thabhairt isteach, gan a bheith sonrach maidir le conas a d'fhéadfaí é sin a bhaint amach i measc na roghanna a cuireadh i láthair sa cheist, nó ar shlí eile.

Cuireann freagraí (6) go príomha ó sholáthraithe breosla i gcoinne aon phionós agus fíneálacha a bhaineann le neamhchomhlíonadh na Treorach um Cháilíocht Breosla spriocanna laghduithe astaíochtaí gás ceaptha teasa, i bhfabhar ina ionad sin an breosla in-athnuaite le haghaidh oibleagáid iompair a cheannach amach mar an mheicníocht chun comhlíonadh a chinntiú. Mhol freagróir amháin go bhféadfadh lipéadú caidéil bhreosla ar bhonn déine carbóin breoslaí éagsúla tionchar a imirt ar rogha tomhaltóirí agus an t-éileamh a aistriú i bhfabhar breoslaí níos éifeachtúla gás ceaptha teasa.

Thacaigh go leor freagraí (9), leis an togra go gceadófaí Laghduithe Astaíochtaí Uas-Srutha (UERanna) a ligean i gcoinne na hoibleagáide FQD - d'fhéadfadh sé seo cabhrú le soláthraithe comhlíonadh an FQD a bhaint amach agus úsáidtear é chuige sin i roinnt tíortha Eorpacha eile. Leag na freagraí béim freisin, áfach, ar an tábhacht a bhaineann le UERanna a bheith faoi réir na mbeart dian inbhuanaitheachta agus cosanta calaoise céanna le bealaí comhlíonta eile. Bhí roinnt freagróirí den tuairim go bhféadfaí an raon bunábhair a áirítear laistigh d'eisfhiosrúchán UER a leathnú chun iad siúd nach bhfuil chomh dian ó thaobh carbóin de a chur san áireamh.

Chuir go leor freagraí (10) i gcoinne teorainn bhreise a chur le leibhéal iompair deimhnithe breosla iompair in-athnuaite agus ardteastais bhithbhreosla - ag tabhairt faoi deara an tábhacht a bhaineann leis an teorainn iompair 15% atá ann faoi láthair chun an oibleagáid breosla iompair in-athnuaite a chomhlíonadh gan dul i muinín ceannach amach ón oibleagáid. Ina theannta sin, luaigh soláthraithe breosla rogha gan aon teorainneacha a bheith i gceist le teastais a iompar. I measc na bhfreagróirí (5) bhí moladh go dtabharfaí creidmheasanna carbóin ar an mbealach céanna le deimhnithe breosla iompair in-athnuaite.

C23 Na dúshláin agus na deiseanna chun breosla in-athnuaite a chuimsiú a sholáthraítear lena n-úsáid san eitlíocht agus sa mhuir laistigh den oibleagáid sna blianta amach romhainn, ag teacht le Tomhas Eorpach le haghaidh 55 togra.

I measc na bhfreagraí a fuarthas ar an gceist seo (19), leag os cionn leath béim ar an deacracht a bhaineann le dícharbónú a dhéanamh ar na hearnálacha eitlíochta agus muirí – a mbeidh breoslaí in-athnuaite agus nuálaíocht teicneolaíochta ag teastáil uathu chun cinn agus a fhorbairt.

Thagair roinnt freagraí (4) d'éileamh ó na hearnálacha seo ar bhreoslaí in-athnuaite dramhaíl-bhunaithe sa ghearrthéarma, ach cruthaíonn sé seo dúshláin maidir le hinbhuanaitheacht agus infhaighteacht na mbithbhreoslaí agus na mbunábhair seo. Chuir freagróirí eile (2) béim ar an ngá atá le hinbhuanaitheacht RED agus critéir GHG a chur i bhfeidhm ar ardsholáthar bithbhreosla do na hearnálacha seo agus ar an bhféidearthacht a bhaineann le táirgeadh dúchasach ardbhreoslaí. Mheas freagróirí eile (2) gur cheart tús áite a thabhairt d'iompar bóthair thar na hearnálacha seo chun na bithbhreoslaí atá ar fáil a sholáthar.

I measc na bhfreagraí, moladh cineálacha breosla malartacha ar nós bioLPG agus rDME mar bhreoslaí in-athnuaite a oireann don earnáil Mhuirí. Aithníodh hidrigin ghlas mar theicneolaíocht amach anseo don earnáil eitlíochta nuair a táirgeadh breoslaí eitlíochta inbhuanaithe (SAF) ó dhramhaíl agus iarmhair a bheith mar phríomh-bhunábhair dóibh seo sa ghearrthearma agus sa mheántearma.

Luaigh freagraí an gá atá le beartas soiléir sa réimse seo ag leibhéal náisiúnta agus Eorpach araon chun tacú leis an aistriú chuig táirgeadh tráchtála scálaithe ardbhreoslaí bith- agus in-athnuaite, lena n-áirítear infheistíocht i mbonneagar agus bearta fioscacha, chun na costais níos airde a bhaineann le táirgeadh na mbreoslaí seo a mhaolú.

C24 Ar cheart don Roinn iarracht a dhéanamh tuilleadh taighde a dhéanamh ar chineálacha éagsúla breoslaí carbóin athchúrsáilte, maidir leis an méid a d'fhéadfadh a bheith acu le hiompar, tionchair eile, nó iarmhairtí neamhbheartaithe a dhícharbónú?

As na freagraí (15) a fuarthas ar an gceist seo, bhí líon mór (10) i bhfabhar na Roinne tabhairt faoi thuilleadh taighde ar bhreoslaí carbóin athchúrsáilte (RCFanna), toisc gur fuinneamh inbhuanaithe ísealcharbóin iad, dá bhforáiltear cheana féin faoin RED. Thagair siad don fhéidearthacht margadh intíre a chruthú do RCFanna, rud a chuirfeadh ar chumas tuilleadh próiseas tionsclaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann - táirgeadh ceimiceán, ó ghás, dramhaíl sholadach agus leachtach, agus gabháil charbóin. Tugadh faoi deara, áfach, go bhfuil cur i bhfeidhm measctha RCFanna i measc MSanna mar mhodh comhlíonta leis an RED.

Bhí líon beag freagraí (2) i gcoinne taighde ar RCFanna, i bhfabhar teicneolaíochtaí seanbhunaithe atá ar scála tráchtála cheana féin.

C25 An bhfuil taighde eile ar cheart don Roinn machnamh a dhéanamh ar na Breoslaí In-athnuaite don Bheartas Iompair?

Mhol formhór na bhfreagraí (9) go dtabharfadh an Roinn faoi thaighde ar fhorbairt agus ar ardbhreoslaí in-athnuaite. Luaigh roinnt freagróirí breoslaí sonracha, amhail gás nádúrtha liquified (GNL), gás nádúrtha comhbhrúite (GNL), ríomhbhreoslaí ó fhoinsí in-athnuaite, hidrigin ghlas, agus gás peitriam leachtach.

Ba cheart go ndíreodh go leor freagraí taighde ar thacaíochtaí agus dreasachtaí chun teicneolaíochtaí nua a chur chun cinn agus an margadh a spreagadh dóibh, le haghaidh iompair agus ar bhonn earnála níos leithne. Spreag freagraí eile (2) atreorú chuig staidéir atá ann cheana - maidir leis an aistriú chuig hidrigin ghlas agus taighde ar tháirgeadh bithmheatán, lena n-áirítear a chumas iompar a dhícharbónú.

Thacaigh go leor freagraí (7) le taighde ar inbhuanaitheacht breoslaí in-athnuaite, le haghaidh caighdeán níos láidre inbhuanaitheachta a chuirtear i bhfeidhm ar theicneolaíochtaí nua. Thacaigh freagraí freisin le taighde ar infhaighteacht bunábhair do bhithbhreoslaí, ardbhreoslaí, agus breoslaí

forbartha – chun tuiscint níos fearr a fháil ar inbhuanaitheacht slabhraí soláthair, coigilteas astaíochtaí gás ceaptha teasa, agus an tionchar ar shlándáil bia, úsáid talún agus costas.

C26, An bhfuil aon rud eile agat ar mhaith leat cur leis faoin bpolasaí Breoslaí In-athnuaite le haghaidh Iompair?

Tríd is tríd, d'athdhearbhaigh na freagraí (18) ar an gceist seo tuairimí na bhfreagróirí a cuireadh ar fáil faoi na ceisteanna agus na téamaí roimhe seo.

Léirigh na freagraí dearcadh ollmhór chun tacú le breoslaí iompair in-athnuaite, na deiseanna féideartha, agus na buntáistí a bhaineann le dícharbónú leanúnach iompair. Luadh forbairt teicneolaíochta lena n-áirítear hidrigin agus bithmheatán, slándáil an tsoláthair, an bheartais, agus an rialacháin, na hinfheistíochta, agus an gá le cur le taithí idirnáisiúnta maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú san iompar.

Léiríodh tacaíocht d'fhorbairt leanúnach na mBreoslaí In-athnuaite don Bheartas Iompair agus rannpháirtíocht leanúnach le páirtithe leasmhara chun cinntí soiléire beartais a chumasú, ar mhaithe le cinnteacht infheistíochta agus chun comharthaí soiléire a thabhairt do sholáthraithe breoslaí in-athnuaite.

Taobh amuigh den pholasaí, chonaic páirtithe leasmhara deiseanna maidir le ceapadh beartais chomhtháite ar fud an rialtais. Luadh tíortha amhail an Ísiltír, an Danmhairg, an tSualainn, agus an Bhrasáil mar shamplaí de cheapadh beartais rathúil maidir le réitigh iompair inbhuanaithe agus comhtháthú bithbhreoslaí sa mheascán fuinnimh.

Ardaíodh táirgeadh dúchasach breoslaí in-athnuaite, lena n-áirítear ardbhreoslaí agus bithmheatán, an poitéinseal do theicneolaíochtaí eile amhail bithLPG agus rDME agus tosaíocht a thabhairt d'fhuinneamh dúchasach agus breoslaí in-athnuaite a tháirgtear san Eoraip laistigh de bheartas i gcomhthéacs slándála an tsoláthair, rud a laghdaíonn spleáchas ar thábhachtaí agus ar dheiseanna chun infheistíocht agus soláthar a spreagadh in Éirinn.

Maidir le táirgeadh hidrigine glas a fhorbairt agus an bonneagar a chur i bhfeidhm mar bhreosla iompair in-athnuaite, dúirt freagróirí go raibh gá le dul níos faide ná na gníomhartha atá leagtha amach sa ráiteas beartais (m.sh., an t-íolraí) agus le haghaidh tacaíochtaí airgeadais le haghaidh caiteachais chaipitiúil, maoiniú deontais nó faoiseamh cánach a thacódh le fás geilleagair hidrigine. Tá an straitéis hidrigine atá le teacht á lorg ag páirtithe leasmhara chun an chinnteacht seo a chur ar fáil.

Fáiltíonn páirtithe leasmhara roimh an Rialachán um Bonneagar Breoslaí Malartacha atá le teacht chun tacú le forbairt hidrigine in iompar. Tá imní orthu, áfach, faoi na dúshláin a bhaineann le hinfhaighteacht, infreastruchtúr agus infheistíocht a scálú.

Téama 4: Riarachán an oibleagáid bithbhreosla a ailíniú leis an mbeartas ar bhreoslaí in-athnuaite

Freagra na Roinne Iompair

Mar atá leagtha amach i Rialacháin 2022, tá sé i gceist ag an Aire rialacháin a thabhairt chun cinn roimh dheireadh na bliana seo ionas go gcuirfead an oibleagáid breosla iompair in-athnuaite in iúl i dtéarmaí fuinnimh ón 1 Eanáir 2023. Ag léiriú mianta na bpáirtithe leasmhara agus na sealbhóirí cuntais faoin oibleagáid tríd an bpróiseas comhairliúcháin leanfaidh an oibleagáid breosla iompair in-athnuaite de chóras tuairiscithe toirt-bhunaithe a oibriú.

Táthar ag súil go bhféadfadh athruithe atá beartaithe amach anseo ar an Treoir um Fhuinneamh In-athnuaite bogadh chuig sprioc laghdaithe gáis cheaptha teasa bunaithe ar oibleagáid déine carbóin agus/nó córas tuairiscithe do bhreoslaí iompair in-athnuaite.

Tugtar faoi deara tuairimí na bpáirtithe leasmhara a bhaineann le cur i gcoinne pionós nó fíneálacha a bhaineann le comhlíonadh na Treorach um Cháilíocht Breosla. Táthar ag súil go mbeidh conair ráta oibleagáide breosla iompair in-athnuaite ard go leor faoi lár na ndeich mbliana chun sprioc bhliantúil na Treorach um Cháilíocht Breosla de laghdú 6% GHG a bhaint amach freisin. Dá bhrí sin, ní mór don cheannachán comhfhreagras a dhéanamh, ionas go mbeidh soláthar breoslaí iompair in-athnuaite dreasaithe, mar sin coinneofar faoi athbhreithniú é.

Níl sé i gceist ag an Roinn aon athruithe a dhéanamh ar oibleagáid 2023 a bhaineann leis an teorainn 15% maidir le deimhnithe breosla iompair in-athnuaite a úsáid ó thréimhsí roimhe seo chun an oibleagáid a chomhlíonadh. Tá foráil déanta laistigh de Rialacháin 2022 maidir le hiompar 15% le haghaidh ardteastais bithbhreoslaí ar féidir iad a úsáid chun an t-ard-ranníocaíocht bithbhreosla leis an oibleagáid breosla iompair in-athnuaite a fhritháireamh. Leanfar le hathbhreithniú a dhéanamh ar thionchar na bhforálacha seo.

Leanfaidh an Roinn ag fiosrú an fhéidearthacht na pionóis agus na fíneálacha reatha a bhaineann le neamhchomhlíonadh na Treorach um Cháilíocht Breosla a ardú agus oibriú trí aon saincheisteanna dlí ina leith seo.

Leanfaidh an Roinn freisin le hathbhreithniú a dhéanamh ar cheist UERanna i gcomhthéacs an chéad bheartais breosla iompair in-athnuaite eile, a chuirfidh san áireamh freisin an dul chun cinn leanúnach atá déanta maidir le comhlíonadh na Treorach um Cháilíocht Breosla.

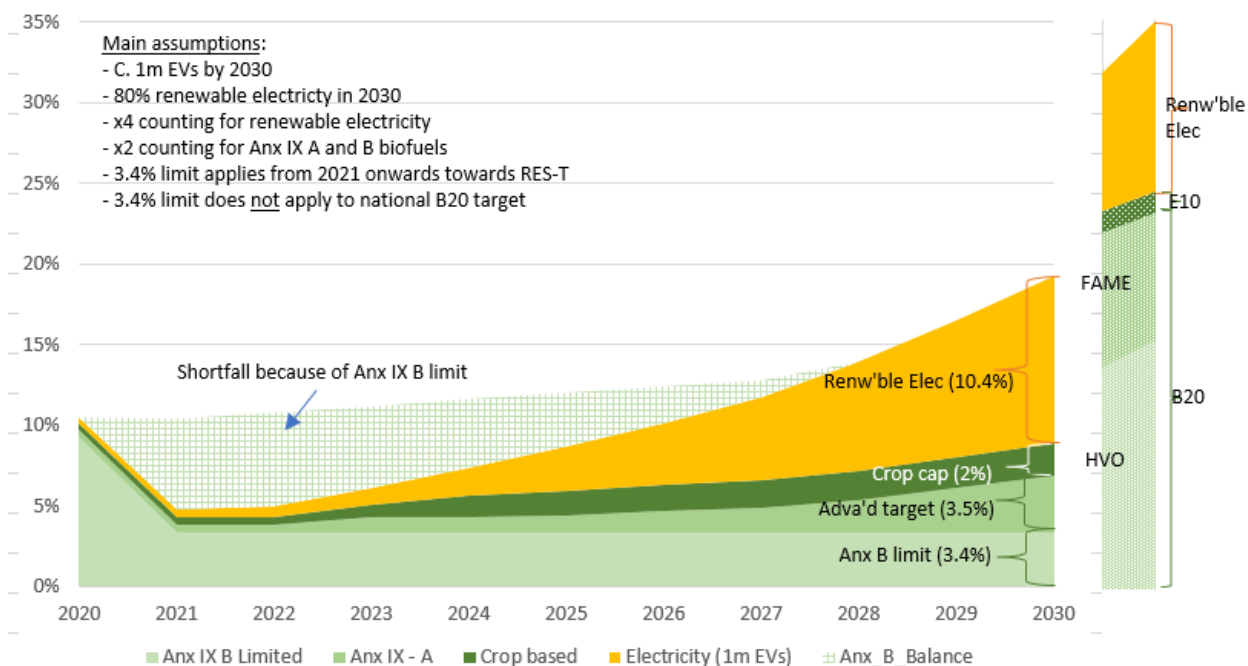
Tá scrúdú leanúnach á dhéanamh ag an Roinn ar riachtanais na n-earnálacha eitlíochta agus muirí amach anseo maidir le breoslaí in-athnuaite ardleibhéil agus forbartha. Cuirfidh toradh na hoibre seo bonn eolais faoi bhreithniú an chéad bheartais breosla iompair in-athnuaite eile agus na himpleachtaí don oibleagáid breosla iompair in-athnuaite. Cuirfidh sé cúrsaí ar an eolas freisin laistigh de chomhthéacs fhorbairt na dréachtstraitéise hidrigine d'Éirinn.

Bunaithe ag an staidéar ar infhaighteacht agus inbhuanaitheacht bithbhreoslaí, breithneoidh an Roinn conas is fearr tógáil ar an obair seo chun dul i ngleic le bearnaí eolais a bhaineann le forbairt beartais breoslaí iompair in-athnuaite.

Aguisíní

Iarscríbhinn A: Léiriú Tásach ar an oibleagáid RES-T mar a chuirtear i bhfeidhm é ar phróifíl soláthair iompair bhreosla in-athnuaite reatha agus pleanáilte na hÉireann

Foinse: An Ghníomhaireacht Náisiúnta Cúlchistí Ola

Iarscríbhinn B: Ilchreidmheasanna beartaithe coigeartaithe le haghaidh breosla iompair in-athnuaite ardleibhéil agus forbartha

Tábla:

Breosla Iompair In-athnuaite		Il-Chreidmheas Beartaithe
In earnálacha iompair bóthair, iarnróid nó in innealra soghluaiste neamhbhóthair	Breoslaí iompair in-athnuaite leachtacha agus gásacha de bhunadh neamh-bhitheolaíoch	4x
	Bithmheatán/bithgháis	1.5x
	Ola Glasraí Hidreatreated nó Ola Glasraí Hidreaclóraithe Comhphróiseáilte (lena n-áirítear. cumaiscthe i ndíosal nó i ngás)	1.5x
An earnáil eitlíochta	Breoslaí eitlíochta inbhuanaithe liostaithe in ASTM D1655	1.5x
An earnáil mhuirí	Breoslaí iompair in-athnuaite a úsáidtear san earnáil mhuirí	1.2x

Aguisín C: Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite – Iarscríbhinn IX Bunábhair

ANNEX IX

Part A. Feedstocks for the production of biogas for transport and advanced biofuels, the contribution of which towards the minimum shares referred to in the first and fourth subparagraphs of Article 25(1) may be considered to be twice their energy content:

- (a) Algae if cultivated on land in ponds or photobioreactors;
- (b) Biomass fraction of mixed municipal waste, but not separated household waste subject to recycling targets under point (a) of Article 11(2) of Directive 2008/98/EC;
- (c) Biowaste as defined in point (4) of Article 3 of Directive 2008/98/EC from private households subject to separate collection as defined in point (11) of Article 3 of that Directive;
- (d) Biomass fraction of industrial waste not fit for use in the food or feed chain, including material from retail and wholesale and the agro-food and fish and aquaculture industry, and excluding feedstocks listed in part B of this Annex;
- (e) Straw;
- (f) Animal manure and sewage sludge;
- (g) Palm oil mill effluent and empty palm fruit bunches;
- (h) Tall oil pitch;
- (i) Crude glycerine;
- (j) Bagasse;
- (k) Grape marcs and wine lees;
- (l) Nut shells;
- (m) Husks;
- (n) Cobs cleaned of kernels of corn;
- (o) Biomass fraction of wastes and residues from forestry and forest-based industries, namely, bark, branches, pre-commercial thinnings, leaves, needles, tree tops, saw dust, cutter shavings, black liquor, brown liquor, fibre sludge, lignin and tall oil;
- (p) Other non-food cellulosic material;
- (q) Other ligno-cellulosic material except saw logs and veneer logs.

Part B. Feedstocks for the production of biofuels and biogas for transport, the contribution of which towards the minimum share established in the first subparagraph of Article 25(1) shall be limited and may be considered to be twice their energy content:

- (a) Used cooking oil;
- (b) Animal fats classified as categories 1 and 2 in accordance with Regulation (EC) No 1069/2009.

****Tá sé fógartha ag an gCoimisiún Eorpach go bhfuil siad ag obair faoi láthair ar liosta nuashonraithe d'fhoábhair Iarscríbhinn IX agus go bhfuil sé i gceist aige dréacht a fhoilsiú go luath***

